

Kolonoskopia (paksusuolen tähystystutkimus)

Tutkimuksen tarkoitus

Tähystystutkimuksella selvitetään vatsavaivojen syitä, jotka voivat johtua suolistosta. Samassa yhteydessä voidaan ottaa koepaloja ja tehdä pieniä toimenpiteitä. Tutkimukseen liittyy hyvin pieni komplikaatoriski, esimerkiksi verenvuoto tai suolen puhkeama. Tutkimus kestää noin 30–60 minuuttia. Varaa kuitenkin reilusti aikaa sairaalakäyntiin.

Valmistautuminen

Onnistunut tutkimus vaatii hyvän suolentyhjennyksen. Esivalmistelut ennen tutkimusta ovat tämän vuoksi tärkeitä. Tyhjennysaineen voit ostaa apteekista ilman reseptiä.

Mikäli käytät verta ohentavaa lääkitystä (esim. Marevan, Pradaxa, Xarelto, Eliquis, Lixiana, Plavix, Clopidogrel, Brilique, Effient, Klexane/Ghemaxan, Fragmin, Innohep), etkä saanut tauotusohjetta, ota yhteyttä skopiayksikköön. Numerot löytyvät ohjeen lopusta. Primaspan-lääkettä ei tarvitse tauottaa ennen tutkimusta!

Viikkoa ennen tutkimusta

Rautalääkityksestä ja kuitupitoisista valmisteista (esimerkiksi Vi-Siblin, Agiocur) tulee pitää viikon tauko. Älä syö kuorimattomia vihanneksia, hedelmiä, marjoja tai marjakeittoja, jotka sisältävät siemeniä tai täysjyvätuotteita, koska nämä aiheuttavat instrumentin tukkeutumisen ja heikentävät näkyvyyttä suolessasi. Mikäli sinulla on ummetustaipumusta käytä useita päiviä ennen tutkimusta esimerkiksi Movicol- jauhetta tai muuta samankaltaista valmistetta (apteekista ilman reseptiä).

Kolme päivää ennen tutkimusta

Aloita vähänkuituinen ruokavalio. Vältä vihanneksia, hedelmiä, marjoja ja tummaa leipää. Vähäkuituisia ruokia ovat esimerkiksi keitetty liha ja kala, kananmuna, vaalea leipä ilman siemeniä, viili, raejuusto, marjattomat jugurtit ja jäätelöt, riisi, makaroni, peruna, mannapuuro, pulla, korput ja keksit. Juo myös runsaasti kirkkaita nesteitä, noin 2 litraa päivässä. Halutessasi voit ostaa mehupohjaisia ravintojuomia apteekista.

Päivää ennen tutkimusta

Saat syödä kevyen aamiaisen ja lounaan. Juo runsaasti esimerkiksi mehua, vettä, teetä tai kahvia. Kiinteää ravintoa tulee välttää vähintään 2 tuntia ennen tyhjennystä. Noudata

pakkauksessa olevia ohjeita. Tyhjennysaineiden lisäksi sinun tulee juoda kirkkaita nesteitä, esim. vettä, kirkasta keittoa, lihalientä, hedelmämehua (ei hedelmälihaa tai punaista mehua), teetä ja kahvia (ilman maitoa ja kermaa) sekä poreilevia juomia kuten virvoitusjuomia.

Tyhjennys tulee aloittaa hyvissä ajoin, viimeistään klo 18:00 valitsemallasi tyhjennysaineella. Varaa tyhjennykseen aikaa 4-6 tuntia. Vaihtoehdot tyhjennysaineista:

Vaihtoehto 1. Colonsteril:

Yksi purkillinen tyhjennysainetta sekoitetaan yhteen litraan vettä.

Juo 2 (-3) litraa Colonsteriliä edellisenä iltana ja (1-) 2 litraa Colonsteriliä varhain tutkimuspäivän aamuna. Muista juoda lisäksi muutakin kuin vettä! Mikäli uloste ei ole aivan kirkasta jatka mahdollisuuksien mukaan Colonsterilin käyttöä. Joskus tarvitaan 5-6 litraa jotta suoli tyhjenisi kunnolla, etenkin jos sinulla on taipumusta ummetukseen.

Vaihtoehto 2. Picoprep:

Tämä tyhjennysaine ei sovellu vaikeaa munuaisten- tai sydämen vajaatoimintaa sairastaville!

Ensimmäinen Picoprep-annos (päivä ennen tutkimusta): sekoitetaan 1,5 desilitraan vettä. Sekoita liuosta n. 2 min ja sen jälkeen juo liuos ja pidä puolen tunnin tauko, jonka jälkeen voit alkaa juomaan kirkkaita nesteitä, ennen nukkumaan menoa on juotava 2 litraa kirkkaita nesteitä.

(Tarvittaessa voit juoda molemmat annokset päivä ennen tutkimusta. Jätä kuitenkin 4-6 tuntia annosten väliin.)

Toinen Picoprep-annos (tutkimuspäivänä): juodaan klo 5-9, siten että tyhjennysnesteen juomisen ja tutkimuksen väliin jää ainakin 4 tuntia! Sekoita toinen Picoprep-annos jauhepussi 1, 5 desilitraan vettä. Sekoita liuosta n. 2 min ja sen jälkeen juo liuos ja pidä sitten puolen tunnin tauko, jonka jälkeen voit alkaa juomaan kirkkaita nesteitä. Ennen tutkimukseen tuloa sinun tulee ehtiä juoda 2 litraa kirkkaita nesteitä, kirkkaita nesteitä saat juoda tutkimukseen asti.

Tutkimuspäivänä

Saat juoda vapaasti kirkkaita nesteitä tutkimukseen saakka. Syödä saat vasta tutkimuksen jälkeen. Muut lääkkeet (paitsi diabetes ja verenohennuslääkkeet) voit ottaa normaalisti tutkimuspäivän aamuna. Vaasan keskussairaala on opetussairaala. Opiskelijat saattavat olla läsnä tutkimuksen aikana.

Ennen tutkimusta peräaukkoon laitetaan puudutegeeli. Tutkimuksen aikana makaat ensin vasemmalla kyljellä, mutta tutkimuksen kuluessa joudut ehkä vaihtamaan asentoa. Täyhystininstrumentti (kolonoskooppi) on noin sormenpään paksuinen, taipuisa kameralla varusteltu letku. Tutkimus koetaan eri tavalla henkilöstä toiseen, suolenmutkien ohittaminen ja hiilidioksidin puhaltaminen voi aiheuttaa ohimenevää kipua ja epämiellyttävää tunnetta. Tarvittaessa annetaan kipulääkkeitä.

Jos katsot tarvitsevasi lääkitystä varaa mukaan saattaja. Sinun on myös mahdollista saada ilokaasua, jolloin et tarvitse saattajaa ja voit myös ajaa autoa.

Tutkimuksen jälkeen

Heti tutkimuksen jälkeen saat kuulla lääkäriltä mahdollisista löydöksistä. Jos sinulta otettiin koepaloja, lääkäri kertoo sinulle, milloin saat vastaukset otetuista koepaloista. Koepalavastausten valmistuminen kestää yleensä 4 – 6 viikkoa ja voit nähdä tulokset OmaKannasta.

Tutkimuksen jälkeen vatsa voi tuntua kireältä ja turvonneelta. Voit myös tuntea nipistelyä, joka johtuu tutkimuksen aikana suoleen puhalletusta hiilidioksidista. Oireet häviävät vähitellen, kun hiilidioksidi poistuu suolesta. Mikäli tutkimuksen aikana on annettu rauhoittavia lääkkeitä tai kipulääkkeitä, autolla ajo enää samana päivänä ei ole sallittua.

Muuta huomioitavaa

- **Mikäli sinulla on avanne**, ota mukaan ylimääräinen avannepussi. Käytä valmistelussa mielellään tyhjennettävää pussia.
- **Insuliinidiabeetikot:** Tyhjennyspäivänä vähennetään pitkävaikutteisen insuliinin (Lantus, Levemir tai Protaphan) annosta pienennetään 30–40 %. Jos sinulla on hyvin tiukka hoitotasapaino, vähennetään annosta 50 %. Ateria insuliiniannokset vähenevät samassa suhteessa tai enemmän, koska et saa syödä normaalisti. Jos sinulla on käytössä yhdistelmäinsuliini Novomix 30 tai Humalog MIX, ne eivät sovi käytettäväksi paaston aikana. Jos et saa syödä lainkaan tyhjennyspäivänä on turvallisinta korvata iltapäivän yhdistelmäinsuliiniannos Protaphanilla. Tällöin Protaphan annos on puolet tavanomaisesta yhdistelmäinsuliiniannoksesta. Mikäli olet epävarma, ota yhteyttä omaan diabeteshoitajaan.

Mikäli sinua mietityttää jokin asia, ota yhteyttä omaan tutkimusyksikkösi!

H2 Skopiayksikkö/sisätaudit: ma-pe klo 9-10 puh. 06 218 2650

Pohjanmaan hyvinvointialue • www.pohjanmaanhyvinvointi.fi • Vaihde 06 218 1111

Tämä ohje on tarkoitettu hoitosuhteessa oleville potilaillemme.